

En tredjedel af fagbevægelsen kan stå uden for hovedforbundene i 2020

Andreas Højhjerre, Kraka

- **De seneste år har der været stigende tilslutning til de faglige organisationer, som står uden for de traditionelle faglige hovedorganisationer. Fortsætter udviklingen kan en tredjedel af fagbevægelsen være organiseret uden for de faglige hovedorganisationer i 2020.**

Antallet af medlemmer organiseret uden for hovedorganisationerne – herunder de såkaldte "gule" fagforeninger¹ – er vokset med knapt 220.000 de sidste ti år.

Samtidig har især LO mistet medlemmer. LO-fællesorganisationen har således mistet over 300.000 medlemmer de seneste 10 år og godt 45.000 alene i løbet af 2011.

I det følgende er der udarbejdet fremskrivninger, som viser, hvordan antallet af fagforeningsmedlemmer i alderen 18-59 år kan forventes at udvikle sig under realistiske antagelser om tilgang til og afgang fra hhv. fagforeninger indenfor og udenfor de fire hovedforbund.

I det første forløb er det antaget, at den stigende tilgang til faglige organisationer udenfor hovedorganisationerne, som er observeret siden 2003, mod forventning ophører fra nu af. I dette forløb vil andelen af medlemmer, som er organiseret uden for hovedorganisationerne, stige med ca. 6

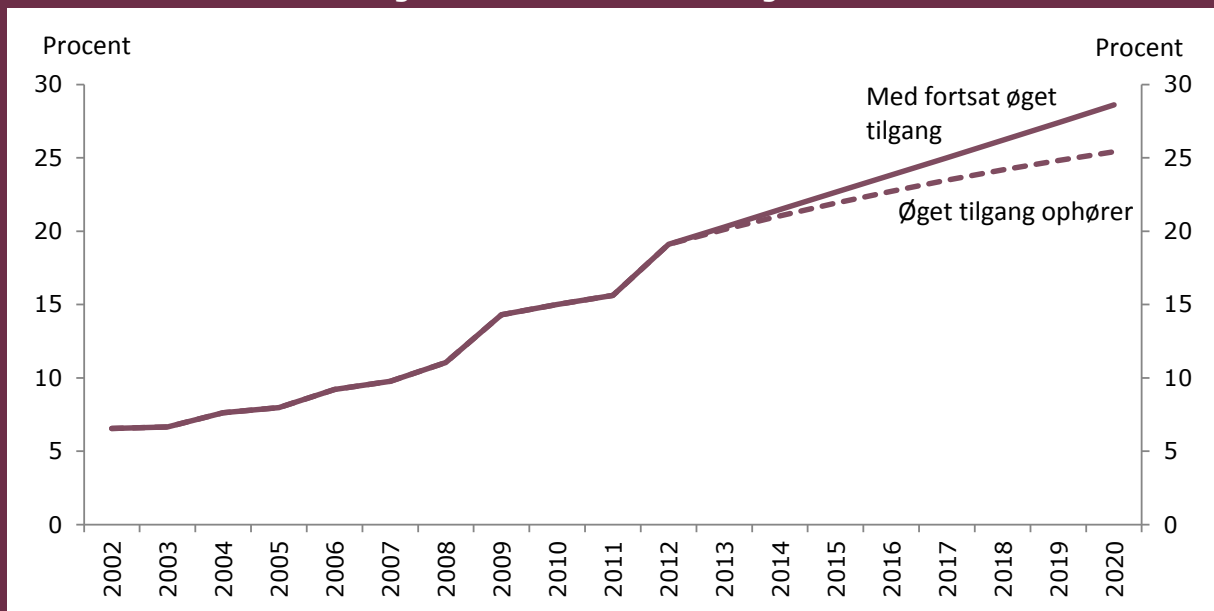
pct.-point fra 2012 til 2020. Ca. ¼ af alle fagforeningsmedlemmer vil dermed være organiseret uden for hovedforbundene. I 2002 var tallet på 7 pct. se figur 1 (stiplet linje i figuren).

I det andet formentlig mere realistiske forløb, antages det, at andelen af unge, som organiserer sig uden for hovedorganisationerne, forstærkes med at stige fremadrettet. Konkret er det forudsat, at den historiske udvikling i tilgangen til de forskellige fagforeninger fortsætter frem mod 2020, se figur 1 (fuldt optrukket linje). Det vil betyde, at omkring en tredjedel af fagbevægelsen vil være organiseret uden for de faglige hovedorganisationer i 2020.

Ifølge fremskrivningen svarer det til, at antallet af fagforeningsmedlemmer uden for hovedorganisationerne stiger med ca. 150.000 frem mod 2020, mens hovedorganisationerne mister 250.000 medlemmer. Det samlede antal organiserede falder med ca. 100.000 personer i fremskrivningen, når man ser på personer i alderen 18-59.

Figur 1

Andel af medlemmer som er organiseret uden for hovedorganisationerne

Anm.: Medlemmer i alderen 18-59 år. Fremskrivning fra 2012 og frem. Øget tilgang dækker over at de seneste års stigende tilgangsprocent til faglige organisationer uden for hovedorganisationerne blandt under 30-årige fortsætter. Kilde: Danmarks Statistik, LO og egne beregninger på baggrund af registerdata

Beregningsforudsætning

I fremskrivningen er der for hvert alderstrin (for 18-59-årige) beregnet hvor stor en andel af befolkningen, som meldte sig ind i en fagforening i 2010 (tilgangsprocent). Samtidig er for hvert alderstrin beregnet, hvor stor en andel af fagforeningsmedlemmerne, som melder sig ud (afgangsprocent).

I fremskrivningen er antallet af fagforeningsmedlemmer på hvert alderstrin i et konkret år beregnet, som antallet af medlemmer året før i den relevante årgang, plus nettotilgangen til fagforeningen i det pågældende år og i den pågældende årgang, jf. boks 1.

I fremskrivningen er der taget højde for, at befolkningssammensætningen fremadrettet ændrer sig. Blandt andet er der en væsentlig stigning i antallet af personer i alderen 25-30 år på ca. 80.000 frem mod 2020. De skal til at vælge, om de vil være organiserede, og hvilken fagforening de skal være medlem af. De unge årgange har ikke samme tilhørsforhold til fagbevægelsen, som de ældre årgange.

Opgørelsen er baseret på registerdata over medlemmer i hhv. a-kasse og fagforeninger. Der foreligger ikke registerdata for hvilke fagforeninger, de enkelte medlemmer er tilknyttet. I stedet er a-kasseregisteringen brugt til at skønne over, hvilke fagforeninger den enkelte er medlem i. Således er alle a-kasser opdelt i a-kasser under og uden for hovedforbundene.

Personer, som er med i en fagforening, men ikke er registreret i en a-kasse er efterfølgende fordelt med udgangspunkt i hvor stor en andel af den pågældende aldersgruppe, som er i en fagforening hhv. udenfor og indenfor hovedforbundene.

I de seneste år er andelen af især unge, som vælger en fagforening uden for fællesorganisationerne, steget. I beregningen hvor denne tendens fortsætter, er det antaget at tilgangsprocenten til faglige organisationer uden for hovedorganisationerne for personer under 30 år øges med 0,16 pct.point

årligt, svarende til den gennemsnitlige stigning siden 2004. Tilgangsprocenten til fagforeninger inden for hovedforbundene er sænket tilsvarende. Afgangsprocenten er ikke ændret.

I beregningerne er der ikke taget højde for fremtidige forskydninger i erhvervsstrukturen eller sammensætningen af befolkningen på etnicitet og uddannelse. Det betyder givetvis at udviklingen i det samlede antal fagforeningsmedlemmer kan være overvurderet.

Beregningerne er foretaget for 18-59-årige for at undgå påvirkning fra efterlønsordningen. Der er i dag generelt stor afgang fra fagbevægelsen omkring efterlønsalderen. Den gradvise forøgelse af efterlønsalderen fra 2014 vil medføre en stigning i antallet af organiserede (via flere "arbejdsmarkedsaktive årgange"), navnlig for foreninger under hovedforbundene. Stigningen i efterlønsalderen vil således understøtte fagbevægelsens indtægtsgrundlag.

Boks 1

Tilgangsmodel

Tilgangsmodellen kan opskrives som følgende:

$$N_{\text{for,ufor}}(a,t) = N_{\text{for,ufor}}(a-1,t-1) + A_{\text{IND}}_{\text{for,ufor}}(a,t) * B(a,t) - A_{\text{UD}}_{\text{for,ufor}}(a,t) * N_{\text{for,ufor}}(a,t)$$

Hvor:

$N_{\text{for,ufor}}(a,t)$:	Antal medlemmer hhv. i hovedforbund og uden for hovedforbund i alder a til tiden t
$B(a,t)$:	Befolkningen i alderen a til tiden t
$A_{\text{IND}}_{\text{for,ufor}}(a,t)$:	Andel af befolkningen i alder som melder sig i hhv. en fagforening blandt hovedforbundene og uden for hovedforbundene (tilgangsprocenten).
$A_{\text{UD}}_{\text{for,ufor}}(a,t)$:	Andel af fagforeningsmedlemmer i alder a, som melder sig ud i hhv. en fagforening blandt hovedforbundene og uden for hovedforbundene (afgangsprocenten).

Kontakt:

Ledende arbejdsmarkedsøkonom

Andreas Højbjerg

ah@kraka.org, +45 2021 3953

¹ Hovedorganisationerne omfatter: Landsorganisationen i Danmark (LO), Funktionærenes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Ledernes Hovedorganisation, Akademikernes Centralorganisation (AC). Der er ingen klar afgrænsning af hvilke fagforeninger, som er "gule". I analyse betragtes alle fagforeninger uden for hovedorganisationerne samlet.